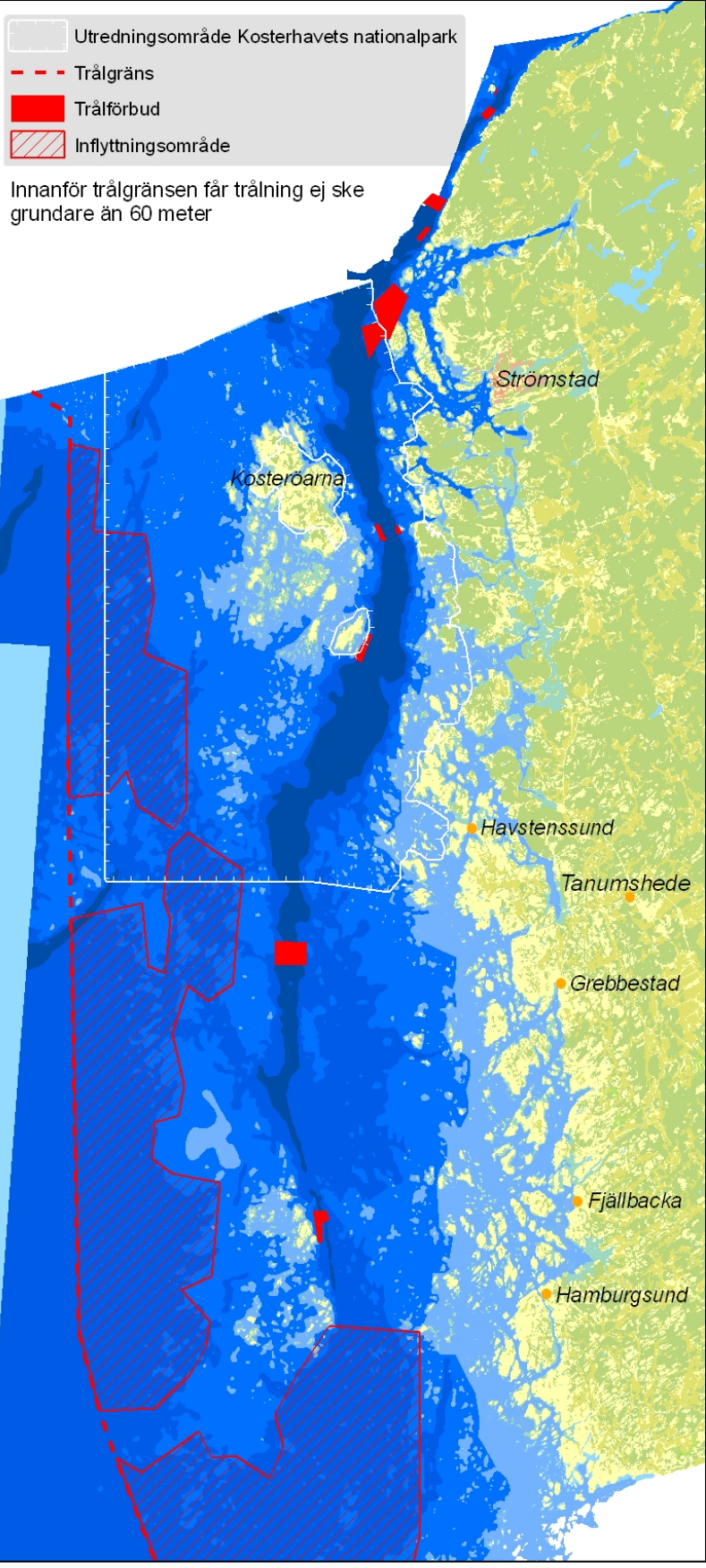

UTHÅLLIGT YRKESFISKE I NORRA BOHUSLÄN

- en samförvaltningsplan med fokus på
långsiktighet, ansvar och framtidstro

Projektet finansieras med EU-medel: Fonden för fiskets utveckling och medfinansieras av Västra Götalandsregionen, WWF/Tjärnö marinbiologiska laboratorium, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Fiskeriverket, Fyrbodals kommunalförbund, Tanum och Strömstads kommuner.

<u>INLEDNING</u>	3
<u>VISION OCH MÅL FÖR SAMFÖRVALTNINGEN</u>	5
<u>MARINA RESURSER OCH BIOLOGISK MÅNGFALD</u>	6
<u>YRKESFISKE OCH VATTENBRUK I NORRA BOHUSLÄN</u>	7
KOMMERSIELLA ARTER OCH FÅNGSTMETODER	7
<u>KOMMERSIELLA FÅNGSTER 2002 -2006</u>	8
AKTUELLA ARTER FÖR FORTSATTARTBASERADE ÅTGÄRDER	8
GÄLLANDE REGELVERK I OMRÅDET	8
<u>SÄRSKILDA REGLER FÖR KOSTER- VÄDERÖFJORDEN</u>	10
<u>KOSTER - VÄDERÖÖVERENSKOMMELSEN</u>	10
REGLER SOM UNDERTECKNADES I SAMBAND MED KOSTER – VÄDERÖÖVERENSKOMMELSEN	10
TRADITION AV LOKAL FÖRVALTNING OCH EGENKONTROLL YRKESFISKARNA I KOSTER / VÄDERÖFJORDEN FÖRVALTAR EN HUNDRAÅRIG TRADITION AV KUSTNÄRA RÄKFISKE PÅ 1980- TALET VÄXTE DOCK BEHOVET AV SJÄLVFÖRVALTNING PÅ GRUND AV FLERA VIKTIGA DRIVKRAFTER;	11
EXEMPEL PÅ FÖRVALTNING SOM ÄR RELATERAT TILL YRKESFISKET OCH SOM SAMFÖRVALTNINGS INITIATIVET NORRA BOHUSLÄN (SFI-NB) VILL DELTA I:	12
FRIIDSFISKE OCH VATTENBRUK	13
<u>BILDANDET AV EN BRUKAD NATIONALPARK</u>	14
SAMFÖRVALTNINGENS STÄLLNINGSTAGANDE BETRÄFFANDE BRUKAD NATIONALPARK KOSTERHAVET	16
<u>MARINA NATURVÄRDEN, SKYDD OCH FÖRVALTNING</u>	17
<u>SYFTE MED EN LOKAL SAMFÖRVALTNING</u>	18
<u>BILDANDE AV ETT SAMFÖRVALTNINGSORGAN</u>	19
STRUKTUR SAMFÖRVALTNINGSINITIATIVET (PILOTPROJEKTET)	19
ORGANISATIONSCHEMA ÖVER NORRA BOHUSLÄN SAMFÖRVALTNINGSINITIATIV	19

<u>FÖRSLAG TILL FÖRVALTNINGSORGANISATION, BESLUTSMANDAT OCH DELTAGANDE PARTER I SAMFÖRVALTNING FÖR UTHÅLLIGT YRKESFISKE I NORRA BOHUSLÄN</u>	20
FÖRSLAG TILL MANDAT	20
SAMFÖRVALTNINGSORGANETS RELATION TILL EN EVENTUELL BRUKAD NATIONALPARK	22
SAMFÖRVALTNINGSORGANETS RELATION TILL FRITIDSFISKE	22
UTBILDNINGSKRAV	22
TILLSYN	23
SANKTION	23
KONTROLL/UPPFÖLJNING AV LOKALA BESTÅND	23
<u>BESLUTSFÖRSLAG TILL DELTAGANDE PARTER INOM SAMFÖRVALTNINGEN NORRA BOHUSLÄN</u>	24
<u>BESLUT OCH AKTIVITETER SOM KRÄVS/REKOMMENDERAS FÖR ATT SAMFÖRVALTNINGEN SKA KUNNA VERKA</u>	24
<u>ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR MÅLUPPFYLLELSE AV VISION OCH MÅL TILL ÅR 2020</u>	25
<u>GENOM ATT:</u>	26
<u>MEDELÅLDERN BLAND YRKESFISKARNA ÄR SÄNKT MED 10 ÅR</u>	26
<u>GENOM ATT:</u>	26
<u>UTVÄRDERING OCH ÅTERRAPPORTERING</u>	31
<u>BILAGA</u>	32
STATUSRAPPORT FÖR ARBETET I DE OLIKA FOKUSGRUPPERNA TOM JULI 2007	32

Inledning

Regeringen gav sommaren 2004 Fiskeriverket i uppdrag att inrätta minst fem pilotprojektet för lokal och regional samförvaltning av kust- och insjöfiske. Regeringens syfte med dessa pilotprojekt var att skapa och etablera nya beslutsformer mellan stat och lokala intressenter kring yrkesfisket, med tydlig inriktning på lokalt inflytande och underifrånperspektiv.

Yrkesfiskarna i Koster Väderöfjorden har en hundraårig trålfisketradition av räka. Detta fiske regleras idag inom ramen för den gemensamma kvoten på räka i Skagerrak.

Under 1980-talet växte insikten om att Koster - Väderöfjordens unika marina mångfald behövde skyddas, speciellt svampdjur, koralldjur m fl som lever på de djupa hårbottenarna. För att lösa konflikten mellan nyttjande (trålfiske) och bevarande bildade yrkesfiskarna, länsstyrelsen och kommunerna i norra Bohuslän i december 1999 en arbetsgrupp. Med underlag ifrån marinbiologiska studier och ett stort engagemang från yrkesfiskarna nådde arbetsgruppen i konsensus en överenskommelse om vilka områden som skulle skyddas från trålfiske. Man konstaterade också att processen varit mycket framgångsrik och att man ville se en fortsatt utveckling i samma anda.

Med utgångspunkt från arbetet med Koster - Väderööverenskommelsen ansökte SFR:s avdelning Norra Bohuslän, Strömstadsdistriktet om att få bli ett samförvaltningspilotprojekt. Det övergripande syftet i ansökan var att med lokal samförvaltning tillsammans med berörda intressenter (kommuner, forskare, Länsstyrelse, Fiskeriverket och övriga nyttjare av resurserna) utveckla ett långsiktigt hållbart kustnära fiske i förvaltningsområdet. Samförvaltningsinitiativet Norra Bohuslän verkar i Tanums och Strömstads kommun fram till 4 nautiska mil.

Arbetet inleddes med att identifiera olika aktiviteter och åtgärder vilket resulterade i fem områden, s k fokusområden för projektet. Man ansökte vidare om EU-strukturfondsmedel för projektets genomförande, vilket beviljades av Fiskeriverket i april 2006. På nationell nivå fick projektet ekonomiskt stöd av Länsstyrelsen i Västra Götaland, Västra Götalands Region, Strömstads Kommun, Tanums Kommun, Fiskeriverket, WWF, Fyrbodal och Tjärnö Marin Biologiska Laboratoriet.

Projektet ägs av SFR avdelning Norra Bohuslän (Sveriges Fiskares Riksförbund) och administreras av Fyrbodals kommunalförbund. Projektperiod: april 2006 - september 2007.

Under denna period har fokus lagts på förvaltning och utveckling av yrkesfisket. Samförvaltningsinitiativet Norra Bohuslän anser att det finns goda förutsättningar att arbeta på samma sätt, med andra aktörer när det gäller fritidsfiske och vattenbruk.

Denna samförvaltningsplan har till syfte att förmedla Samförvaltningsinitiativet Norra Bohusläns vision och avsikter i det samförvaltade området, med fokus på yrkesfisket. Dokumentet beskriver den marina miljön och fisket i området samt föreslår en strategi för ett uthålligt fiske.

Dokumentet och dess innehåll är en produkt av många diskussionsmöten.

Samförvaltningsinitiativets styrgrupp har bestått av fyra representanter valda av SFR:s avd. 1 Strömstadsdistriktet, en representant ifrån vardera Länsstyrelsen, Tjärnö marinbiologiska laboratorium, Strömstads kommun och Tanums kommun (total 8 ledamöter). Fiskeriverket har deltagit som aktiv observatör och rådgivare. Kommunrepresentanterna har varit ordförande respektive vice ordförande.

Den slutliga produkten ägs av projektägaren SFR avdelning Norra Bohuslän, Strömstad.

Dokumentet kan användas som underlag för framtida beslut, finansiering och samtidigt utgöra en rapport av det arbete som har genomförts.

Vision och mål för samförvaltningen

Vision

Samförvaltningsinitiativet Norra Bohuslän har till syfte att på ett långsiktigt hållbart sätt och i balans med biologisk mångfald skapa tillväxt och mervärde för fisket, samt att attrahera nya generationer av yrkesfiskare.

Denna vision uppnås genom följande mål:

- Fisk- och skaldjursprodukter från Norra Bohuslän är genom att vara närproducerade och ha hög kvalitet, attraktiva på marknaden.
- Tack vare hög kunskap, medvetenhet och samförvaltning är fisket uthålligt och hållbart.
- Yrkesfisket inom samförvaltningsområdet kännetecknas av företagsmässig mångfald, flexibilitet och anpassningsförmåga.
- Yrkesfisket har en positiv image utifrån kunskap, miljömedvetenhet och lokal förankring.
- Yrkesfisket är en integrerad del av en levande skärgård.
- Fisket bedrivs på ett långsiktigt och miljöanpassat sätt med utgångspunkt från senast kända forskning och teknik.

En konkretisering av målen och genomförandeprogram finns på sidan 25.

Marina resurser och biologisk mångfald

Koster / Väderöfjorden är ett unikt svenskt havsområde med alltifrån grunda leror till mycket branta och djupa sprickbildningar. Här finns en biologisk mångfald som överträffar alla andra kustområden i Sverige, med totalt fler än 6 000 arter av ryggradslösa djur och alger av vilka cirka 200 arter inte finns någon annanstans runt vår kust. I området finns också ett stort bestånd knubbsäl, samt ett mindre antal gråsäl och tumlare och tillfälligt större valar. Till den häckande marina fågelfaunan hör relativt ovanliga arter såsom toppskarv, sillgrissla, tobisgrissla, labb och silvertärna.

Området har en rik skaldjursfauna med ett av två kustnära bestånd av nordhavsräka samt rikligt med havskräfta, krabbtaska och hummer. Här finns också en rik utbredning av det europeiska ostronet med några av artens bästa naturligt rekryterade ostronbankar. Ifrån att tidigare hyst rika bestånd av vitfisk (torsk, långa, kolja), plattfisk (rödtunga, rödspätta, äkta tunga, bergskädda) och andra arter (stenbit, marulk, havskatt) så är bestånden nu små med undantag av makrill som speciellt sommar och höst finns inom området. Även sill, havsöring, ål och pigghaj fiskas i området men i begränsad omfattning.

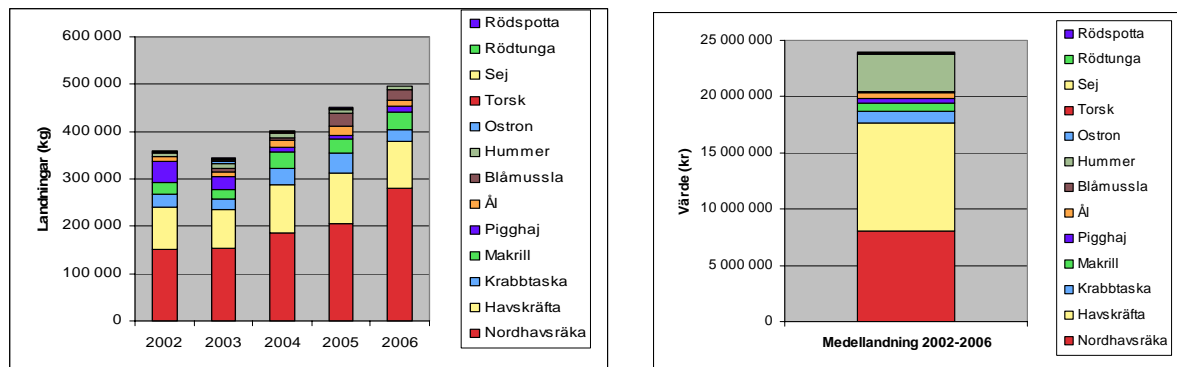
De marina resurserna av fisk och skaldjur i Koster - Väderöfjordsområdet nyttjas framförallt i yrkesfiske, samt i mindre utsträckning inom husbehovsfiske och sportfiske. Skaldjursfisket bidrar till områdets särpräglighet och kultur och attraherar turism och gastronomisk verksamhet. De rika marina naturvärdena är en stor tillgång för friluftsliv och turism samt för forskning och utbildning.

Yrkesfiske och vattenbruk i Norra Bohuslän

Kommersiella arter och fångstmetoder

- **Nordhavsräka och havskräfta** är de dominerande och viktigaste arterna för yrkesfisket i Norra Bohuslän (NB). Trålfiske är den vanligaste fångstmetoden men burfiske av havskräfta har blivit allt vanligare. I Grebbestad är ca 30 % av den landade fångsten av kräfta fiskad med burar, en balans som för närvarande anses rimlig. Räka och kräfta är de viktigaste produkterna för fiskeauktionen i Strömstad samt för mottagningsfunktionen i Grebbestad. Alla trålar är idag selektiva genom att de är försedda med en rist som sorterar bort fisk (vilket tidigare var en betydande inkomstkälla). Trålarnas maskstorlek har också ändrats så att de idag selekterar bort en stor del av småräkorna. Burfiske kombineras ofta med trålfiske av kräfta eller räka, och garnfiske av pigghaj.
- **Makrill** fiskas med vad, krok och garn. Garnfisket bedrivs huvudsakligen utanför tänkta förvaltningsgränser.
- **Hummer** är viktig för de yrkesfiskare som har mindre båtar, men det kommersiella fisket har fått ökad konkurrens av fritidsfisket.
- **Krabba** fiskas som kompletteringsfiske och har stort värde för enskilda fiskare. Krabban i norra Bohuslän är dock ofta dåligt matad vilket ger kvalitetsförluster.
- **Torsk och plattfisk** fiskas med garn och ryssja, men detta fiske är idag marginellt med undantag för ett visst fiske av rödspotta i Säcken nära norska gränsen.
- **Ål** fiskas med både ryssjor och tinor och har ett stort värde för enskilda fiskare. Ålfiskets framtid är dock oviss eftersom hårdare reglering väntas som en följd av att Europas gemensamma ålbestånd är kraftigt försvagat.

Kommersiella fångster 2002 -2006

Diagrammet visar landningar och värde av de 13 kvantitativt viktigaste arterna under åren 2002-06 inom ICES-ruta 4656 (se framsida). Data från fiskeriverkets loggböcker.

Aktuella arter för fortsatta artbaserade åtgärder

Nordhavsräka, havskräfta, hummer. Detta arbete kommer bland annat att genomföras genom kontinuerlig redskapsutveckling för att öka selekteringen. Det åligger samförvaltningsorganet att ta fram förvaltningsplaner för fler framtida, kommersiellt intressanta arter.

Gällande regelverk i området

Lagar som styr

- Överst beslutar EUs rådsförordning
- Riksdagen beslutar Fiskelagen
- Regeringen beslutar fiskeriförordningen
- Fiskeriverket beslutar inom Fiskeriverkets författningssamling (FIFS)

(ofta skärpningar av de övre)

På fiskets område finns de flesta av dessa regler i författningar inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik och den svenska fiskerilagstiftningen.

Vid sidan av den egentliga fiskerilagstiftningen finns bestämmelser som styr verksamheten hos de svenska myndigheter som är engagerade i förvaltning och övervakning av fisket. Fiskeriverket, Länsstyrelserna och Kustbevakningen är de myndigheter åt vilka regeringen har uppdragit att utföra sådana arbetsuppgifter.

Vilka uppgifterna är framgår av

- förordningen (1996:145) med instruktion för Fiskeriverket

- förordningen (2002:864) med länsstyrelseinstruktion

- förordningen (2005:742) med instruktion för Kustbevakningen.

Särskilda regler för Koster- Väderöfjorden

Koster - Väderööverenskommelsen

Koster - Väderööverenskommelsen kompletterar ovan nämnda regleringar genom att också ge ett skydd för den biologiska mångfalden i området.

Överenskommelsen och arbetsprocessen fick dessutom 2002 utmärkelsen Kungsfenan i kategorin ”Hållbart fiske” samt många lovord från nationell och internationell expertis som en fungerande modell för lokalt förvaltningsarbete.

Arbetsgruppen för Koster - Väderööverenskommelsen konstaterade likaledes att detta var ett framgångsrikt arbetssätt, och att ett fortsatt arbete krävdes. Utvecklingsområden som lyftes fram för fördjupning i överenskommelsen var kunskap om Kosterfjordens marina värden, fortsatt redskapsutveckling, utbildning och informations spridning, samt att upprätta långsiktigt hållbara förvaltningsformer med väl definierade ansvarsområden. Selektion gäller för hela området ut till 4 nm.

Regler som undertecknades i samband med Koster – Väderööverenskommelsen

- Mindre bifångster i Kosterträlen.

Genom att använda skonsammare trålar innanför trålgränsen

- Trålning på djupare områden.

Gränsen för tillåtet djup att tråla på har sänkts från 50 meter till 60 meter.

- Känsliga områden skyddas

Tio områden där det finns sällsynta och utrotningshotade djurarter är skyddade, i sex av dessa får man inte tråla alls, och i övriga fyra får man tråla med stor försiktighet.

- Fortsatt utveckling och förvaltning

I överenskommelsen ingår ett fortsatt arbete med att utveckla fiskeredskapen.

Till detta kommer också de regler som fiskarna själva tagit fram. Dessa regler beskrivs i denna plan under rubriken ”Tradition av lokal förvaltning och egenkontroll”.

Tradition av lokal förvaltning och egenkontroll

Yrkesfiskarna i Koster / Väderöfjorden förvaltar en hundraårig tradition av kustnära räkfiske. På 1980-talet växte dock behovet av självförvaltning på grund av flera viktiga drivkrafter;

- Behovet av att balansera lokal tillgång och efterfrågan
- Fördjupad insikt om behovet av ett långsiktigt hållbart fiske
- En ökad miljömedvetenhet
- Insikt om värdet av en positiv miljöimage

Dessa drivkrafter ledde bland annat till tidsbegränsningar och veckoransoner för trålning, regleringar som är frivilliga och görs upp av fiskarna i deras lokala organisationer. En väl fungerande social egenkontroll fiskarna emellan säkerställer att reglerna följs. Man ville balansera tillgång och efterfrågan i avsikt att hålla priserna på rimlig och jämn nivå och i detta syfte infördes ett ransonsystem. Ytterligare en drivkraft var yrkesfiskarnas fördjupade insikt och vilja, att bestånden skall kunna ”skördas” även av kommande generationer. På senare år har också medvetenheten om behovet av att värna den marina miljön blivit allt mer framträdande och det finns idag ett Krav-godkänt räkfiske i området.

Insikten om betydelsen av en positiv miljöimage finns idag inom yrkesfisket. Det nationella kvotsystemet som infördes 1991 har medfört att man kontinuerligt måste justera ransonerna för att hushålla med kvoten. Tyvärr missgynnades Sverige i de internationella förhandlingarna då ländernas kvoter grundades på historisk infiskning, något som missgynnade svenska fiskare som redan tidigare på frivillig basis ransonerat fisket.

De övergripande kontrollfunktionerna finns i lagstiftning och i Fiskeriverkets direktiv men för Koster / Väderöfjorden kompletteras dessa med viktiga egna regler som upprättats. Yrkesfisket har själva valt att fiska endast tre vardagar i veckan mellan kl 05.00 – 20.00 och man har ett eget ransoneringsystem. Dessa regleringar är frivilliga och görs upp av fiskarna i deras egna organisationer. En väl fungerande social kontroll fiskarna emellan säkerställer att reglerna följs. Även om huvudskälet för denna frivilliga reglering är att upprätthålla en bra marknad så fungerar regleringen även bra som en åtgärd för att säkra långsiktigt hållbara bestånd av räka och havskräfta.

Exempel på förvaltning som är relaterat till yrkesfisket och som Samförvaltnings Initiativet Norra Bohuslän (SFI-NB) vill delta i:

SFI-NB vill...

vara en aktiv part i framtagande av åtgärdsplan/förvaltning av skarv och säl.

Förvaltning av varmblodiga fiskätare som exempelvis knobbsäl och storskarv bedöms vara nödvändigt. Det är uppenbart att knobbsäl och storskarv konsumerar flerfald större mängd fisk än vad människan tar upp i norra Bohuslän idag. Det saknas dock grundläggande kunskap om vilka arter speciellt säl konsumerar och i vilken mängd för att kunna värdera effekterna av denna konsumtion i förhållande till vilken effekt yrkesfisket har på fiskbestånden. Denna kunskap måste tas fram.

- Bristen på kunskap får dock inte vara skäl till att en aktiv förvaltning av knobbsäl och storskarv inte startar omedelbart. Djuren är i sig en positiv resurs att utnyttja dels i form av skinn och kött, dels som jaktlig upplevelse för jägarna. Jakten kan även bli en möjlighet för lokalbefolkningen att bedriva verksamhet som jaktguider. Att visa att djuren i sig är en positiv

resurs kommer att vara nödvändigt för att man skall kunna utföra förvaltningsåtgärder i tillräcklig omfattning, om det visar sig att knubbsäl och storskarv är ett hot mot en långsiktig positiv förvaltning av fiskbestånden.

➤ **SFI-NB vill...**

vara en aktiv part i framtagande av åtgärdsplan/förvaltning av hummer ur ett biologiskt och kommersiellt perspektiv.

Det kan handla om att ta fram förslag till minimimått och maximimått osv. för att säkerställa ett hållbart fiske.

Fritidsfiske och Vattenbruk

Ett uthålligt fiske förutsätter även ett arbete med fritidsfiske- och vattenbruksfrågor. Under denna period och utifrån de prioriteringar som fastställdes i ansökan har Samförvaltningsinitiativet Norra Bohuslän avgränsats till yrkesfiske. Samförvaltningsinitiativet välkomnar andra intressenter/partner till engagemang i utveckling av till exempel en förvaltningsplan som täcker fritidsfisket.

I denna förvaltningsplan berörs vattenbruket mycket begränsat. I förvaltningens vision och mål finns vattenbruket med för det fortsatta arbetet. Samförvaltningsinitiativets ståndpunkt är att vattenbruk är en verksamhet av intresse för yrkesfisket. Samförvaltningsinitiativet har för avsikt att i framtiden behandla utveckling av vattenbruket i området.

Bildandet av en brukad nationalpark

Samtidigt som denna förvaltningsplan tagits fram planeras i området inrättandet av en marin nationalpark. Syftet med den marina nationalparken föreslås av Naturvårdsverket och Länsstyrelsen att innefatta både bevarande och hållbart brukande, vilket framgår av följande förslag från Naturvårdsverket:

Syfte

Syftet med Kosterhavets nationalpark är att bevara ett särpräglad och artrikt havs- och skärgårdsområde samt angränsande landområden i väsentligen oförändrat skick.

I syftet ingår att:

- Långsiktigt skydda och bevara områdets naturligt förekommande marina biotoper och arter samtidigt som ett hållbart nyttjande kan ske av områdets biologiska resurser.
- Skydda och vårda områdets naturliga och kulturpräglade landmiljöer med tillhörande värdefulla växt- och djurliv.
- Underlätta för besökare att uppleva och få kunskap om områdets natur- och kulturvärden samt hur dessa kan nyttjas på ett hållbart sätt.
- Främja forskning och utbildning kring bevarande och hållbart nyttjande av marina och terrestra ekosystem.

Syftet tryggas bland annat genom att:

1. Yrkesfisket regleras enligt Fiskerilagstiftningen och är förenligt med den föreslagna nationalparkens syfte. Trålningen efter räka, bedrivs i enlighet med den så kallade Koster/Väderöfjordsmodellen (överenskommelse daterad 2 000-10-26). Inom nationalparken bedrivs fritidsfiske efter bland annat hummer. Fritidsfisket är uthålligt (alt. hållbart) och är helt förenligt med den föreslagna nationalparkens syfte.
2. Nyttillkommande verksamhet som tar mark eller vatten i anspråk eller innebär skador på mark, vegetation eller i den marina miljön eller som väsentligt förändrar landskapets orörda karaktär tillåts ej.
3. Vattenbruk bedrivs på ett sätt som inte skadar den föreslagna nationalparkens marina miljö.

Vidare beskrivs yrkesfisket inom den planerade nationalparken med följande exempel:

”Yrkesfiske

Nationalparken skall inte hindra ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart yrkesfiske från att bedrivas. Dagens fiske är inriktat på trålning efter nordhavsräka och havskräfta samt burfiske efter havskräfta, krabba och hummer. Fisket bedrivs inom ramen för biologiskt säkerställda bestånd. Räkfisket har nyligen varit föremål för en omfattande genomgång med avseende på dess miljöeffekter. I överenskommelsen finns grunden för trålfiskets anpassning till nationalparkens marina värden.

En brukad nationalpark i Kosterhavet har till syfte att utveckla och främja de lokala förutsättningarna för ett långsiktigt hållbart traditionellt yrkesfiske i den anda, inriktning och avtal som arbetats fram i Koster/Väderöfjordsmodellen (Överenskommelsen daterad den 26 oktober 2 000). Detta innebär ett traditionellt yrkesfiske med trål och burfiske som fångstmetoder, med fokus på ett fortsatt utvecklingsarbete av redskap och arbetsmetoder i syfte att vara artselektörande och varsamma i förhållande till bestånd och biologisk mångfald.

Förvaltning, tillsyn, utvärdering och utveckling av yrkesfisket i nationalparken ska bedrivas utifrån de kriterier som arbetats fram av samförvaltningsinitiativet. Arbetet ska styras och förvaltas av en lokal/regional styrgrupp samt utifrån FIFS (Fiskeriverkets Författningssamling) regelverk.”

Samförvaltningens ställningstagande beträffande brukad nationalpark Kosterhavet

Samförvaltningsinitiativets styrgrupp har valt att inte ta ställning i frågan om en nationalpark i Koster / Väderöfjorden, men för att det skall vara meningsfullt med ett fortsatt arbete inom samförvaltningsinitiativet framfördes krav på följande formulering i arbetet med framtagande av Naturvårdsverkets syftesskrivning.

Vi föreslår därför att följande syftesklausul arbetas in i ett ev bruksnationalparksbeslut:

”Brukad nationalpark Kosterhavet har till syfte att utveckla och främja de lokala förutsättningarna för ett långsiktigt hållbart traditionellt yrkesfiske i den anda, inriktning och avtal som arbetats fram i Koster/Väderöfjordsmodellen. Området skall brukas av ett traditionellt yrkesfiske med trål och burfiske som fångstmetoder, med fokus på ett fortsatt utvecklingsarbete av redskap och arbetsmetoder i syfte att vara artselektörande och varsamma i förhållande till bestånd och biologisk mångfald..

Förvaltning, tillsyn, utvärdering och utveckling av yrkesfisket i bruksnationalparken skall bedrivas utifrån de kriterier som arbetats fram av samförvaltningsinitiativet. Arbetet skall styras och förvaltas av en lokal/ regional styrgrupp samt utifrån FIFS (Fiskeriverkets Författningssamling) regelverk.”

Styrgruppen konstaterar att Naturvårdsverket i huvudsak har tillgodosett SFI:s krav i ovanstående förslag till syftesskrivning.

Marina naturvärden, skydd och förvaltning

I området finns för Sverige unika marina arter, bland annat ögonkorall, hornkoraller, Lima-mussla, armfotingar, svampdjur och rödalger. Naturvärdena är främst lokaliserade till grunda vågexponerade hårbottenar (väst Kosteröarna, Persgrund, Väderöarkipelagen), djupa hårbottenar (Kosterrännans branta sidor, Persgrundsområdet m fl) samt till områden av djupare mjukbotten som inte hittills nyttjats för trålfiske (till exempel Hällsöflaket). Genom Koster – Väderööverenskommelsen finns tio trålningsfria zoner i området (ost o syd Kattholmen, Säcken, delar av Hällsöflaket, Spiran och ost Väderöarna).

Utöver dessa områden finns höga naturvärden vid Kungsviksflaket, Björns rev, väst Yttre Vattenholmen och ost Bergylteskär men dessa områden nyttjas idag ej för trålfiske. Korallreven i Säcken fiskas inte av svenska yrkesfiskare men är tyvärr i sämre skick idag än när skyddet kom till stånd pga. trålskador som tillkommit. Koster - Väderööverenskommelsen får inte uppfattas som statiskt utan bör kontinuerligt anpassas till ny kunskap och teknik.

Planer finns att försöka restaurera tidigare korallrevsbestånd, till exempel vid Björns rev eller vid Spiran.

Syfte med en lokal samförvaltning

Samförvaltning med en lokalt baserad tvärsektoriell styrgrupp skapar möjlighet till:

- Utökat lokalt ansvarstagande.
- Högre kunskapsnivå och ömsesidig förståelse hos lokala aktörer.
- Erfarenhetsutbyte mellan forskning – myndigheter – politiker – företagare.
- Bättre förståelse mellan branscher.
- Hållbara överenskommelser med egenansvar och lokal kontroll.

Långsiktigt syfte

Det långsiktiga syftet med samförvaltningen är att i samverkan med forskning, myndigheter och andra aktörer.

- Skapa förutsättningar för en socialt integrerad hållbarhet i kustsamhället för såväl yrkesfiskarna som yrkesfisket.
- Fortsätta att utveckla en lokal samförvaltningsform som reglerar yrkesfisket, havsbaserad odling och fisketurism i ett långsiktigt och ansvarstagande perspektiv.
- Synliggöra yrkesfiskets ekonomiska, kulturella och sociala betydelse.
- Skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och innovation kring fiskenäringen och lokal förädling.
- Få nya generationer att satsa på det kustnära yrkesfisket.
- Föra kunskapen om traditionellt fiske och dess utövande vidare.
- Kvalitetsutveckla produkt, hantering och distribution.

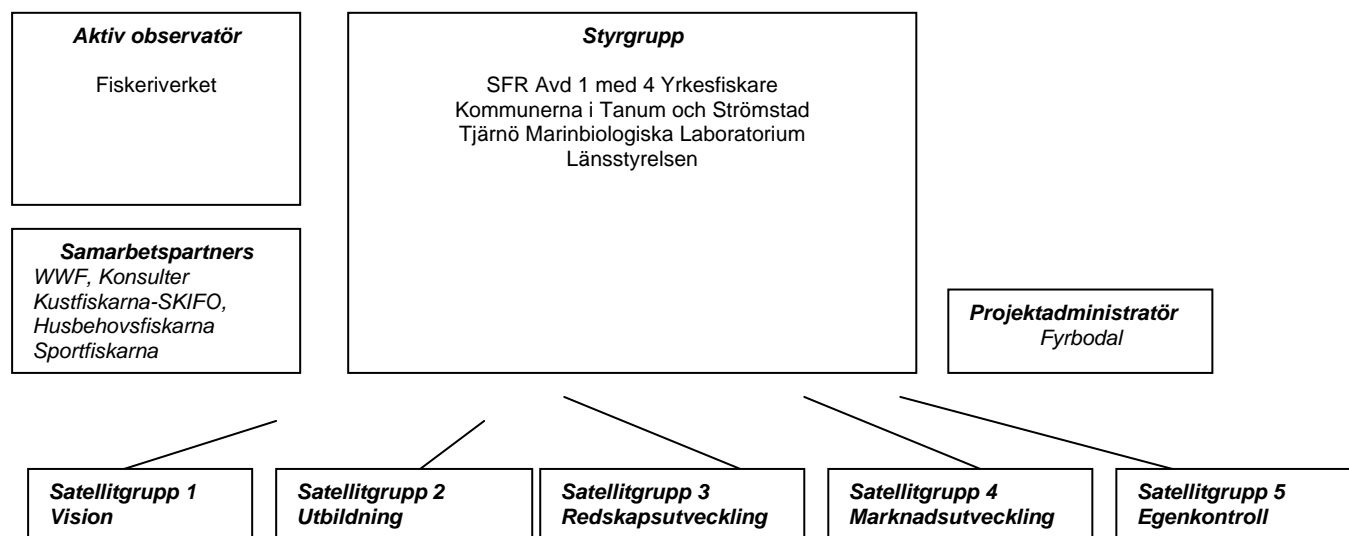
Bildande av ett samförvaltningsorgan

Struktur samförvaltningsinitiativet (pilotprojektet)

Denna förvaltningsplan är en produkt av Samförvaltningsinitiativet Norra Bohuslän. Samförvaltningsinitiativets styrgrupp har bestått av fyra representanter valda av SFR:s avd. 1 Strömstadsdistriktet, en representant ifrån vardera Länsstyrelsen, Tjärnö marinbiologiska laboratorium, Strömstads kommun och Tanums kommun (total 8 ledamöter). Fiskeriverket har deltagit som aktiv observatör och rådgivare. Kommunrepresentanterna har varit ordförande respektive vice ordförande.

SFI Norra Bohuslän har arbetat med en styrgrupp och fem arbetsgrupper, först kallade satellitgrupper och sedan fokusgrupper. Initiativet har haft en halvtidsanställd projektadministratör med bas hos Fyrbodals kommunalförbund.

Organisationschema över Norra Bohuslän samförvaltningsinitiativ

Efter att samförvaltningsinitiativet har fullföljt sitt första projektuppdrag återstår arbetet med att lokalt styra, genomföra och vidareutveckla förvaltningsuppdraget enligt den här föreslagna förvaltningsplanen. För att detta arbete ska kunna utföras innehåller också detta förslag till förvaltningsplan en beskrivning av en tänkt förvaltningsorganisation med uppgift att tillsvidare ansvara för den lokala förvaltningen.

Förslag till förvaltningsorganisation, beslutsmandat och deltagande parter i samförvaltning för uthålligt yrkesfiske i Norra Bohuslän

Långsiktigt syfte

Utifrån de goda erfarenheter vi fått från samförvaltningsinitiativets sammansättning av styrgrupp föreslår vi att denna konstellation permanentas som styr- och beslutsgrupp inom ett lokalt samförvaltningsorgan för det vidare förvaltning- och lokal utvecklingsarbetet.

Utifrån de goda erfarenheter vi haft av arbetet med fokusgrupper som ett sätt att konkret och med bred kompetens nå resultat föreslår vi att detta blir en arbetsform även för samförvaltningsorganet.

Förslag till mandat

Samförvaltningsorganet i Norra Bohuslän ges av Fiskeriverket i uppgift att lämna råd och rekommendationer om fisket i det geografiska området Tanum och Strömstads kommuner fram till 4 nautiska mil från fastlandet.

Styrgruppen för samförvaltningsorganet i Norra Bohuslän föreslås bestå av åtta ledamöter samt Fiskeriverket som aktiv observatör. Styrgruppen ska eftersträva konsensusbeslut. Följande organisationer ska vara representerade:

- SFR:s avd. 1 Strömstadsdistriktet (4 ledamöter)

- Länsstyrelsen (1 ledamot)

- TMBL (1 ledamot)

- Strömstads kommun (1 ledamot)

- Tanums kommun (1 ledamot)
- Fiskeriverket (1 aktiv observatör)

Verksamheten administreras genom ett sekretariat som är regionalt placerat varifrån en administratör/ koordinator kallar till möten, för protokoll, arbetar fram underlag för styrgruppsarbetet och ansvarar för den ekonomiska redovisningen.

Samförvaltningsorganet i Norra Bohuslän skall

- föreslå och aktivt delta i genomförande av åtgärdsprogram för ett hållbart fiske i området i form av förvaltningsplan och utvecklingsstrategier
- säkerställa deltagande av och information till de fiskande i området kring det arbetet som samförvaltningsorganet genomför

Samförvaltningsorganet Norra Bohuslän skall vidare

- få information i frågornas tidiga skeden samt vara remissinstans för fiskerelaterade frågor i området
- beredas tillfälle att påverka utformning av och delta i insamling av fångstdata samt forskning och utvecklingsverksamhet inom området
- beredas tillfälle att ge råd och rekommendationer avseende:
 - fiskeaktiviteter som äger rum inom det fastställda området
 - troliga hot mot fiskbestånden i området
 - fiskerelaterade frågor i översiktsplaner för området
 - arbetet med att förenkla regelverken kring fisket

Fångstuttag och fångstmetoder på nya (tillkommande) kommersiella arter inom förvaltningsområdet ska kunna beslutas av samförvaltningens styrgrupp och ligga till grund för direktiv i Fiskeriverkets författningssamling (FIFS). Fångstuttag på icke kvoterade kommersiella bestånd ska kunna beslutas av styrgruppen.

För att områdets förvaltningsplan ska kunna verka över tid kan nya arter och förändrade lokala bestånd skapa förutsättningar för kommersiella uttag. De arter där det föreligger nationella kvoter är dock inte aktuella för lokala styrgruppsbeslut. Underlag för styrgruppens beslut ska ha sin utgångspunkt i lokal kunskap och erfarenhet kring bestånd och fångstmetoder samt gällande lagstiftning.

Samförvaltningsorganets relation till en eventuell brukad nationalpark

I beslutsunderlaget för den planerade nationalparken betonas att yrkesfiskets ska styras utifrån FIFS (Fiskeriverkets Författningssamling) regelverk, samt de lokala överenskommelser som finns i Koster-Väderööverenskommelsen och samförvaltningsinitiativet. Detta är en förutsättning för att samförvaltningen skall kunna verka och ett absolut krav för att nå konsensus i samförvaltningsinitiativet.

Samförvaltningsorganets relation till fritidsfiske

Samförvaltningsinitiativet Norra Bohuslän har avgränsats till yrkesfiske/odling utifrån det mandat som fastställdes i ansökan. Samförvaltningsorganet välkomna andra intressenter/partner till att utveckla egna förvaltningsplaner.

Utbildningskrav

För att båtar inom yrkesmässigt fiske ska få tillstånd att fiska på insidan baslinjen (Koster / Väderöfjorden), ska ansvarig skeppare ha genomgått en obligatorisk ekologisk kurs på Tjärnö marinbiologiska laboratorium samt tillgodogjort sig samförvaltningens regler och vision. Syftet med utbildningen är att säkerställa att fisket inom förvaltningsområdet bedrivs på ett utifrån förvaltningsöverenskommelsen långsiktigt och hållbart sätt. I samband med utbildningen undertecknar skepparen sitt intygande om tillgodogjord kunskap om förvaltningens regler.

Alla ombord bör genomföra den marinekologiska kursen. De som inte har genomfört kursen skall kunna anmäla sig till kommande kurs och därmed få dispens tills de genomfört kursen.

Tillsyn

Kustbevakningen svarar för tillsyn och efterlevnad i enlighet med FIFS övriga direktiv. Lokala regler som inte läggs in i FIFS kan även i fortsättningen efterföljas utifrån social kontroll. Rapporter kring överträdelser sker till Samförvaltningsorgans styrgrupp samt utifrån befintliga rapporteringssystem av kontrollmyndigheten.

Sanktion

Ansvarig myndighet svarar för sanktionsbeslut mot yrkesfiskare som bryter mot fastställda regler. Yrkesfiskare skall kunna utestängas från fiske inom det samförvaltade området under en begränsad tidsperiod.

Kontroll/uppföljning av lokala bestånd

Som komplement till Havsfiskelaboratoriets undersökningar angående fiskbeståndens utveckling innanför trålgränsen skall det varje kvartal genomföras ett provfiske med tråldrag för räka och havskräfta samt provfiske med burar. Provfisket planeras och utförs i samarbete med personal från Fiskeriverket.

Under provfisket genomförs tråldrag för räka och kräfta av lokala yrkesfiskebåtar med och utan artselekerande rist. Proven görs varje kvartal på slumpvis utvalda positioner inom ordinarie fiskevatten. Detta förslag ska ses som en början på lokal kontroll/uppföljning. Det är styrgruppens ansvar att följa upp och vidareutveckla lämpliga metoder för ändamålet.

Beslutsförslag till deltagande parter inom samförvaltningen Norra Bohuslän

Beslutsförslag

Att permanenta en styrgrupp i syfte att vidareutveckla lokal samförvaltning enligt de inriktningar och intentioner som utvecklats inom pilotprojektet.

Beslut och aktiviteter som krävs/rekommenderas för att samförvaltningen ska kunna verka

- Att Fiskeriverket föreskriver bildande av samförvaltningsorgan i norra Bohuslän.
- Att samförvaltningsorganets mandat definieras i enlighet med denna plan.
- Att samförvaltningsorganet får mandat att aktivt bedriva förvaltning enligt denna plan.
- Att de samförvaltande parterna tar ansvar för genomförande och finansiering samt ansökan finansiering för genomförande av denna förvaltningsplan.

Åtgärdsprogram för måluppfyllelse av vision och mål till år 2020

Tack vare hög kunskap, medvetenhet och samförvaltning är fisket uthålligt och hållbart. Senast år 2020 har vi...

Tillräcklig kunskap för att genomföra trovärdiga beståndsuppskattningar.

Genom att:

- DNA-analyser är framtagna på relevanta arter.
- Gemensamma provfisken genomförs inom samförvaltningsområdet (enligt förslag i SFI). Resultatet bör utgöra underlag till beslut.
- Korrekt rapportering görs av totalfångst per art.

Ökad kunskap, intresse och höjd status för fisk, fiske och havet i norra Bohuslän

Genom att:

- Erbjuder fiskeriteknisk utbildning.
- Stödja och medverka i TMBLs utbildningar.
- Utnyttja exponeringsmöjligheterna i en eventuell nationalpark.

Många unga satsar på yrkesfiske/ odling utifrån den positiva image som fisket har skapat utifrån miljömedvetenhet, kunskap och lönsamhet.

Genom att:

- Stödja ett lokalt baserad riktad utbildning för unga blivande havsinriktade företag genom ett gymnasialt program för fiskerinäringen i norra Bohuslän.
- Utveckla ett väl fungerande lärlingssystem och mentorskap för yrkesfiskare.

Medelåldern bland yrkesfiskarna är sänkt med 10 år

Genom att:

- Ett attitydarbete som förmedlar en positiv självbild.
- Arbeta gentemot myndigheterna för att få långsiktighet i besluten.
- Stödja unga företagare som vill satsa på fiske/ odling.

Fisk- och skaldjursprodukter från Norra Bohuslän är närproducerade och har hög kvalitet och är därför attraktiva på marknaden. Senast år 2020 har vi en...

Livskraftig fiskerinäring som ger ökad sysselsättning

Genom att:

- Främja utvecklingen av nya entreprenörsverksamheter kring fiskerinäringen.
- Bygga och vidareutveckla det lokala varumärket Njord, närvaror Norra Bohuslän.
- Definiera unika kvalitetskriterier för fisket och fiskerelaterade varor och tjänster i området.
- Ökad spårbarhet.

Tillgång till närfångad / odlad och lokalt förädlad fisk och skaldjur för den regionala marknaden och för export

Genom att:

- Bygga upp samverkan med lokala entreprenörer och myndigheter för att säkerställa bland annat infrastrukturen och lokal förädlingsverksamhet.

Stor efterfrågan av nordbohuslänska produkter och upplevelser beroende på hög kvalitet samt gemensam marknadsföring och distribution

Genom att:

- Vidareutveckla marknadsföringsstrategin.
- Samverka kring samordnad toxin-, virus- och bakteriekontroller i musslor och ostron.

Yrkesfisket i Norra Bohuslän kännetecknas av företagsmässig mångfald, flexibilitet och anpassningsförmåga. Senast år 2020 finns...

Yrkesfiske och havsbaserad odling av ett större antal arter än idag, där yrkesfiskets höga anpassningsförmåga, gemensamma initiativ och goda samarbete med forskningen har utvecklat näringens breda potential.

Genom att:

- Samverkan mellan lokala verksamheter sker i syfte att utveckla nya nischer och verksamheter, exempelvis förädlingsverksamhet, fisketurism, havsbaserad odling etc. vilket leder till nya entreprenörer

Yrkesfisket har en positiv image som baseras på yrkeskunnande, miljömedvetenhet och lokal förankring. Senast år 2020 har vi en...

Lokal och regional förankring av yrkesfiskets aktiva och framträdande roll i en hållbar utveckling av en levande kust och skärgård.

Genom att

- Vårda och visa/informera om Koster/Väderööverenskommelsen, som utvecklas och genomförs i hela förvaltningsområdet.
- Fortsatt aktivt samarbete med forskningen.
- Räkfisket inom området sker med miljöcertifierade (kriterier som bestäms av styrgruppen för samförvaltningen) redskap och metoder.

Hög trovärdighet hos konsumenterna för norra Bohusläns produkter och tjänster och dess mervärde.

Genom att:

- Marknadsföra det lokala varumärket och kommunicera det småskaliga kustfiskets miljömässiga och höga kvalitativa värden

Yrkesfisket är en integrerad del av en levande skärgård. Senast år 2020 finns en...

Lokal och regional förankring av yrkesfiskets roll som en av de viktigaste näringarna i perspektivet en levande skärgård och den har ett starkt förtroendekapital i förhållande till andra aktörer i samhället.

Genom att:

- Samförvaltningen är en aktiv samverkanspart i framtagande av översiktsplaner i samspel med myndigheter och samhällsföreningar.
- Samförvaltningen är en aktiv samverkanspart i en levande skärgård.
- Samförvaltningen för en aktiv dialog med övriga aktörer och för aktiva omvärldskontakter.

Fisket bedrivs långsiktigt och ansvarsfullt utifrån senast känd forskning/teknik. Senast år 2020 har vi...

Ett optimerat fisk- och skaldjursbestånd utifrån ett ansvarsfullt fiske- och vattenbruk som långsiktigt förvaltar bestånden.

Genom att:

- Ha en tvärkompetensmässigt kontinuerlig uppföljning av fiskemetoder och bestånd.
- Fiske, havsbaserad odling och forskning har ett nära samarbete kring utveckling av miljöanpassad teknik som resulterar i god lönsamhet och ekologisk uthållighet.

Exempel på konkreta föreslag som är under utformning eller kan utvecklas:

- Reglering av antalet kräftburar.

- Storleksselektörande räktrål.

- Tidsbegränsat fiske av räka.

- Utbildningskrav (för skeppare) med därtill kopplad certifiering för fiske i området.

- Kriterier för miljöcertifiering inom området.

- Regler för hummerfisket, garnfisket och krokfisket.

- Utveckla en förvaltningsplan för utveckling av vattenbruk.

Utvärdering och återrapportering

Samförvaltningsorganet i norra Bohuslän får sitt uppdrag av Fiskeriverket och bör återrapportera sina resultat dit med jämna mellanrum, förslagsvis vart 3:e år. Med längre mellanrum, förslagsvis vart 6:e år bör en utomstående granskare göra en extern utvärdering av hur samförvaltningsorganet fungerar och rapportera detta både till samförvaltningsorganisationen och till Fiskeriverket.

Samförvaltningens egenutvärdering och rapport (vart 3:e år), bör innehålla följande punkter:

- En beskrivning av fisk- och skaldjurbeståndens tillstånd (uppgång, stabil, nedgång, hotad, tillfredställande, underutnyttjad, etc.).

- Lista på genomförda förvaltningsåtgärder sedan förra rapporteringen.

- Lista på övriga genomförda åtgärder.

- Beskrivning av väsentliga förändringar i förutsättningarna för fisket, fiskbestånden, miljön eller annat.

- Beskrivning av väsentliga förändringar i förutsättningarna för samförvaltning.

- Beskrivning av olika problemområden som man funnit på vägen.

- Förslag till planerade åtgärder och/eller strategier för att möta kraven på en adaptiv förvaltning då förutsättningarna ändrats över kort (1 år) och lång (3-5 år) sikt.

BILAGA

Statusrapport för arbetet i de olika fokusgrupperna tom juli 2007

Fokusområde Vision

Huvudmålet är att i samverkan med berörda intressenter ta fram en förvaltningsplan för yrkesfisket inom området, vilket omfattar Strömstad och Tanums kommuner ut till 4nm. Detta fokusområde stöds delvis i processen av de andra fokusområdenas arbete och resultat.

Det inledande arbetet i visionsgruppen handlade om att ta fram en gemensam värdegrund som visionen sedan skall byggas på. Utifrån visionen skall samförvaltningen sedan arbeta och sätta sina mål. Detta arbete omfattade bland annat att ta fram gemensamma nyckelord och följande ord/områden lyftes fram:

- Närhet, Kvalitet, Uthållighet (hållbart, långsiktigt), Mångfald, Flexibilitet, Integration i övrig lokal/regional utveckling, Turism, Tillväxt, Image, Kultur, Lokal kunskap, Flottans dimensionering, Miljöledning

Formuleringen av visionen arbetades fram och man hämtade även inspiration från andra företag och föreningar. Följande vision arbetades fram:

- Samförvaltningsinitiativet har till syfte att på ett långsiktigt, hållbart sätt och i balans med biologisk mångfald skapa tillväxt och mervärde för fisket, samt attrahera nya generationer av yrkesfiskare.

Hur skall denna vision uppnås blev nästa fråga och följande mål togs fram (ytterligare konkretiseringar är framtagna)

- Fisk- och skaldjursprodukter från Norra Bohuslän är genom att vara närproducerade och ha hög kvalitet attraktiva på marknaden.

- Tack vare hög kunskap, medvetenhet och samförvaltning är fisket uthålligt och hållbart.

- Yrkesfisket inom samförvaltningsområdet kännetecknas av företagsmässig mångfald, flexibilitet och anpassningsförmåga.

- Yrkesfisket har en positiv image utifrån kunskap, miljömedvetenhet och lokal förankring.
- Yrkesfisket är en integrerad del av en levande skärgård.
- Fisket bedrivs miljöanpassat utifrån senast kända forskning och teknik.

Arbete med framtagande av förvaltningsplanen startade och vi arbetade bland annat med följande frågor:

- Vad skall vi förvalta?
- Vilka mandat skall vi ha?

Sportfiskarna, kustfiskarna och husbehovsfiskarna deltar också detta arbete. En matris som bland annat beskriver de olika intressenternas arter och redskap tas fram. På grund av tidsaspekten men även ”projektets uppdrag” beslutar man att avgränsa förvaltningsplanen till att omfatta Yrkesfisket.

Samförvaltningen i relation till Nationalparken får en central roll i projektet och man arbetar fram ett förslag till ”syfteskrivning” för Nationalparkens remisskrivelse, vilken överlämnas till kommunerna.

Ett remissförslag till förvaltningsplan arbetas fram. Här uttrycks även förslag till mandat, åtgärder för legalisering osv.

I detta arbete har representanter för yrkesfiskare, husbehovsfiskare, sportfiskare, kustfiskare, Tjärnö marinbiologiska laboratorium, Havsfiskelaboratoriet, Länsstyrelsen, Fiskeriverket samt kommunerna deltagit.

Fokusområde Utbildning

Här handlar det om ”dubbelriktad utbildning”:

där yrkesfiskare förmedlar sin kunskap till personer som arbetar med fiskefrågor, myndighetspersoner, forskare osv.

där yrkesfiskarna lär sig mer om marinekologi av forskarna

Syftet är att skapa förutsättningar för en bättre dialog mellan i första hand forskare och fiskare, genom ökad kunskap men även förståelse för varandras åsikter och förutsättningar.

Kurs i Marinekologi för yrkesfiskare

Inom projektet planerades för att genomföra fyra utbildningstillfällen och samtliga dessa fyra kurser är nu genomförda. Totalt har fem kurser genomförts i Tjärnö marinbiologiska laboratoriums regi. Innehållet i kursen har inkluderat både praktiska och teoretiska moment som omfattat allt från marina ekosystem och miljöfrågor till beståndsuppskattning och provfiske. Ett 70-tal yrkesfiskare har gått kursen.

Utbildning i fiskeriteknik

Här har arbetet bestått i att ta fram en kurs som yrkesfiskarna skall kunna hålla för olika intressenter till fisket. Det handlar om att planera för ett bra kursupplägg, ta fram kursinnehåll (vad vill man förmedla) samt material för detta. Arbetet har nu kommit så långt att man är klar för att i augusti genomföra en pilotkurs för en utvald skara ”elever”.

I syfte att möjliggöra för yrkesfiskarna att på ett effektivare sätt kunna ta del av och ge information, har projektet genomfört en grundutbildning i datakunskap för ett tjugotal fiskare som arbetar i projektet.

I detta arbete har Tjärnö marinbiologiska laboratorium, Lärcentrum i Tanum, Tånga konsult samt yrkesfiskarna, deltagit.

Fokusområde Redskapsutveckling

Detta projekt vill skapa förutsättningar för en kontinuerlig redskapsutveckling som utvecklas ur traditionellt yrkeskunnande. Det handlar om att ta vara på yrkesfiskarens, forskarnas och redskapstillverkarnas kunskap tillsammans, för att på ett effektivt sätt nå bästa resultat och acceptans.

För att få ökad kunskap om trålens egenskaper samt ta del av erfarenheter från andra projekts arbeten, startade gruppen sitt arbete med att genomföra en utbildnings- och studieresa till Hull, England. Kursen handlade bland annat om hur man justerar en trål för att få ett optimalt fiske och samtidigt minimera påverkan på botten samt minska energiförbrukningen. Vi fick även information om andra utvecklingsprojekt och samförvaltningsinitiativ i UK.

Projektet vill bland annat utvärdera en ny räkselekeringspanel för att kunna styra fångsten så att den bättre harmoniserar med kvotfördelningen mellan rå- och kokräka. Man har tagit fram och testat en variant av selekeringspanel, med bra resultat. Ytterligare en panel har tagits fram och kommer att utvärderas under hösten.

Projektet vill även testa och utvärdera olika nya fiskemetoder och redskap och har därför införskaffat fiskfiskeburar vilka testats i Fjällbacka men med negativt resultat. Provfisket omfattade olika agn och djup och genomfördes parallellt med garnfiske. Fiskfiskeburarna skall nu testas i Strömstadsområdet.

Även räkfiskeburar är framtagna och klara för test. Provfiske sker under hösten

Vidare planerar projektet för att i höst ta fram och testa en ny rist för kräfttrålen så att småkräfta selekteras bort.

Samtliga utvecklingsidéer när det gäller utvecklingen av trålarna, kommer från yrkesfiskarens själva, vilka i samverkan med vadbinderierna och havsfiskelaboratoriet tar fram och utvärderar redskapen och dess egenskaper.

I detta arbete har representanter för yrkesfisket, redskapstillverkare, redskapsleverantörer samt havsfiskelaboratoriet samverkat.

Fokusområde Marknadsutveckling

Huvudmålet är att bygga och kvalitetssäkra ett varumärke vars grund ”springer ur det marina”.

Syfte är att skapa förutsättningar för:

- ökad lönsamhet för yrkesfisket,
- bättre image
- förutsättningar för nyrekrytering
- en ökad samverkan med andra näringsverksamheter i området.

En grundförutsättning för detta fokusområde har varit att skapa en dynamisk plattform som består av olika kompetenser vilka tillsammans kan driva och utveckla processen, med inspiration och hjälp av andra nätverk.

Gruppen har arbetat med flera olika moment/arbetsuppgifter och här kan nämnas:

- Att driva processen kring ”varumärkesutvecklingen” vilket bland annat innebär grundvärden, varumärkesvision och mål, samt grafisk visualisering
- ”Marint växthus”: här handlar arbetet om att kunna kvalitetssäkra produkter och tjänster men även utvärdera möjlig produktutveckling.
- Projektet skall avslutas med att ta fram ett förslag till strategisk affärsplan/marknadsplan som underlag för uppstart av ekonomisk verksamhet.

Erfarenhetsutbyten är viktiga för utvecklingsprocessen och här kan nämnas möten med Köksrike och Gröna Gårdar. Vidare har en studieresa till Bjäre hembygd genomförts.

Utbildningen ”marint växthus” är genomförd (2 ggr fredag/lördag) och omfattade flera olika moment. Här kan nämnas:

- Ilona Miglavs informerar om kvalitetsfrågor,
- Besök hos olika företag vilka berättar om sin verksamhet och hur de nischat sig,
- Besök på Göteborgs fiskauktion som bland annat informerar om kvalitet och spårbarhet,

- Representanter för fiskhandlare, kockar och beredningsindustrin möter yrkesfiskarna för att diskutera kring ”vad kunderna gör med våra produkter”? Diskussionen handlade bland annat om trender, nischer, nya produkter, produkthantering, kvalitet osv.

Parallellt med Växthuset har ett varumärke tagits fram. Informationsmaterial som används i samband med lanseringen tas också fram, Hemsida, broschyr, vykort osv.

Växthuset avslutas med en informationsmiddag/evenemang där varumärket presenterades. Detta evenemang väckte stort massmedialt intresse och uppmärksammades i lokalradio, lokalTV (Västnytt och TV4väst) samt i tidningar.

Nätverket utvidgas ständigt omfattar förutom fiskhandlarna och restauranger även andra projekt som Coompanion, Grön affärsutveckling, osv

Njord, norra Bohuslän som varumärket heter kommer att synas på sommarens alla lokala evenemang längs kusten i norra Bohuslän, Räkans dag, Strömstad, Fiskets dag i Grebbestad osv. Vidare kommer Njord att vara med på Smaklustmässan i Stockholm i augusti.

Njord, Norra Bohuslän Ekonomisk förening har bildats och kommer att ta över och äga varumärket.

I detta arbete har flera olika aktörer deltagit på olika sätt med information, rådgivning, aktivt deltagande osv. Här nämns några: Gröna Gårdar, Köksrike, Bjäre hembygd, Savolax, Göteborgs fiskauktion, Fiskhandlarna, Enghav, Agneta Almeida, Regendi, Zebra reklambyrå, Robert Dahlberg IT, Alex Gastonomi (med kollegor), Grön Affärsutveckling, Coompanion, Västsvenska turistrådet, Resurscentrum för småskalig livsmedelsproduktion, m fl.

I kärngruppen sitter yrkesfiskare, Ingegerd Johansson författare, Per Karlsson Grebbestadsbo (upplevelseföretag), Rutger Kavalli Björkman restaurangägare, Bengt Wedin turist- och företagarförening, Staffan Greby Ostronakademien och Tångbrödsleverantör.

Fokusområde Egenkontroll

Huvudmålet inom detta fokusområde har varit att ta fram en egenkontrollpärm för i första hand trålfiske efter räkor och kräftor. Pärmerna skall vara ett hjälpmedel för yrkesfiskarna att hålla ordning på alla regler och dokument som krävs för att få utöva ett yrkesfiske.

Denna pärm är framtagen och distribuerad till ett 60-tal båtar.

Projektet vill även ta fram en CD som beskriver områdets gränser avseende trålgränser och skyddade områden samt arbeta för att den bottenkartering som genomförts för området i samband med Nationalparkens arbete, görs tillgänglig för yrkesfisket. Detta arbete leds av länsstyrelsen.

Projektet skall även komma med förslag till möjliga utvecklingsområden, exempelvis att införa ett AIS-system för de mindre båtarna i området. Här har ett första möte genomförts med representanter för Fiskeriverket, Kustbevakningen och Yrkesfisket, i syfte att undersöka förutsättningarna för att genomföra ett AIS-försök under hösten. Yrkesfisket ser flera fördelar med ett sådant system: ökad säkerhet, spårbarhet kopplat till varumärket samt att yrkesfiskarna kan slippa telefonrapporteringen. En minskad effortrapportering (20 000 samtal per år) är en viktig drivkraft för att genomföra ett sådant projekt enligt Kustbevakningen. Vidare möjliggör det även för en förbättrad övervakning av trålområdesgränserna.

I detta projekt har representanter för yrkesfisket, Fiskeriverket, Kustbevakningen och Länsstyrelsen deltagit.